

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDEKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 lrt — kr.
Félévre 5 " "
Negyedévre 2 " 50 "
Egy hónapra 1 " "

Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **BARTHA MÓR.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:

Hat hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű a többzárú hirdetésnek alku szerint jutányos aron vetetnek fel. Bélyeg-díj minden külön beiktatásért 20 kr

Hajdumegye közgyűlése.

(S.) Gróf Dégenfeld József főispán pár nappal Hajdumegye rendes tavaszi közgyűlése előtt Budapestre utazott. Előzőleg azonban becsődítette a mezei hadakat, a szoboszlói és kabai virilistákat, s ezekkel a jámbor tizenhárom próbás mamelukokkal bizalmat szavaztatott Széll Kálmánnak és kormányának.

Tisztelt Főispán Ur! Hivatalos stílusban beszélve — vonatkozással a tegnapi megyegyűlésre, engedje nekünk, hogy fellebbentve a mult fátyolát, felelevenítsük azt a téli ülést, melyen Ön elnökölt, s melyen bizalmat szavaztatott az Ön ideáljának, báró Bánffy Dezsőnek.

Milyen más volt akkor a megyegyűlés képe. A berendelt mezei hadak már a megnyitás előtt feszengtek helyükön, a nagy bizalomtól dagasztott szivek kiöntésre vártak, s önt a diszmagyarba öltözött főispánt a hatalom tultengésének pregnáns kifejezéséért zajos ovációkban részesítették.

Egyik szoboszlói bizottsági tag reménytől duzzadt kebelével mondogatta — hogy ime a mi napunk is eljött. A szolgálai alázkodásnak meg lesz a kellő jutalma — mert hisz Báró Bánffy Dezső — kit az Ur Isten sokáig éltesse, mindenkinek

juttat egy-egy (ha nem is fazekat) zsiros bögrét.

Mikor Ön a tizenhatszor megszövegelt — harminczkétszer revideált feliratot sajátkezűleg vitte fel Budapestre — nem gondolt arra, hogy az az ur ide s tova lekerül a bársony székből, s visszavonul dobokai magányába.

De hát a régi közmondásnak (Te-pora mutantur, —) ismét igaza lett. Az ön bálványát ledöntötték — s a jámbor népnek nem maradt más mint a talapzat, melyet azonban az idő vas foga már akkor végtelen udvariassággal megörölt.

Az ön állása ebben az időben hajszálon függött. A Tiszák kezdték a biztos talajt elveszíteni, s ezzel együtt beállott volna az ön főispánságának alkonya is.

De az a diplomácia, mely önt mint activ diplomatát rég nagy emberré tette volna, szerencsésen munkált akkor is. Állása megmaradt, Hajdumegye lakóinak boldogsága továbbra is biztosítva lett.

Hogy a pozíció szilárdabb legyen, meg kellett történni a tegnapi bizalmi nyilatkozatnak.

Igaz, hogy egészen más volt a megyegyűlés hangulata s a szoboszlói bizottsági tag ur inkább az ebtartási szabályrendeletet védelmezte, de ez nem számított. Ön kiadta a parancsot — a

bizalmat megszavazták — a főispáni méltóság ismét megszilárdult.

Tisztelt főispán ur — méltóságos gróf ur! Eltekintve attól, hogy ön jelen volt-e vagy sem azon a gyűlésen — konzekvens dolognak tartja-e azt a mi ott lefolyt? Aláírja-e ön nyugodt lélekkel azt a határozatot, mely Széll Kálmánnak — Bánffy leszerempeltetőjének bizalmat nyilvánítt?

Mi azt nisszük, hogy mikor a bizalmi nyilatkozatot felküldi — önkéntelenül fel fog sóhajtani s vissza kívánja a Bánffy regimet, mikor a főispánok mindent cselekedhettek a mi a basának tetszett,

Vagy talán mint magyar főrend — mágnás — és gentlemann ugy titokban restelli a dolgot s a pokolba kívánja az egész politikát inkonzekvenciáival egyetemben?

Szeretnénk hinni az utóbbit, bár a négy éves Bánffy regime sok mindenre megtanított bennünket.

A mult meggyőzhetette eléggé, hogy az idők és emberek változnak. Legyen hát kissé politikussabb s előbb változtassa politikai hitvallását, ne pedig akkor, amikor már az egész világ kaczagja következetlenségét.

Hiszen ha így halad akkor holnapután, ha feltéve, hogy a magyar nemze-

Vén leányok.*]

A „Debreczen” eredeti tárcaja.

Írta: **Milkó Izidor.**

Egy régi barátomtól a következő levelet kaptam:

Kedves barátom!

Mi ketten, maga meg én, körülbelül egykoruak vagyunk. Sőt, ha nem csal az emlékezetem, maga egy-két évvel idősebb nálam. Mégis, magát senki sem tartja öreg urnak, én pedig már vénlány számba megyek.

Belenyugszom.

Ni, szegény nők, korábban vénülünk, mint önök, tisztelt uraim, akik az időn is kifognak, nemcsak a nőkön. Nem panaszkodom hát, hogy öreg vagyok, azokkal az esztendőkel, melyekkel a férfi kortersaim még fiatalok. Nem kesergek azon, hogy már nem számítok semmit s hogy csak azok járnak a kedvembe, akik örökölni fogják oldalamról kicsi vagyonkamat.

Azon se busulok, hogy már az ördögnek sem kellek, míg maga, aki több esztendőt számol mint én — még mindig kap egy gazdag örökösöt. Legyen boldog vele! Mindezeket a dolgokat föl sem veszem, s mert nem igaz, hogy az aggszűzek irigyek, hát nem is irigylem önöket a sok előnyük miatt.

De valami mégis fáj.

Fáj, hogy gunyolnak bennünket a szerencsétlenségünkért. A lelkem sir bele, ha

* Mutatvány a szerzőnek most megjelent Uri emberek című kötetéből.

látom, micsoda lenézéssel bannak veünk pusztán azért, hogy öregek vagyunk. Önök hiába tanultak volna a gimnáziumban, amit mi is tanultunk a felsőbb leányiskolában, a Kölcsey szép szózatát: Tiszteld az ősz hajukat! Hiába tanultak? Avagy elfelejtették?

Aztán, mondja:

Olyan neveléses alak vagyok én? És olyan komikusak általában a véé leányok? És okvetlen komolyabban kell venni akár melyik éretlen leányzót pusztán azért, mert üdőbb nálamnál? És több tisztelet illeti meg nálam akár melyik aszszonyságot csupán csak azért, mert férj él van?

Feleljen, kérem, ezekre a kérdésekre.

Feleljen, — ha ugyan nem uszik ön is az árral és nem gondolja, hogy vén leányokkal szemben az udvariasság se kötelez.

Régi barátomja:

Emma.

Válaszomat e levélre azzal a figyelmeztetéssel kezdém:

Ne bántsátok a vén leányokat!

... Ember- és állattarsaiknak jó nagy része gunyolja az öregebb lányokat és lenézöleg báúik velük. Akár fölületesség ez, akár szivtelenség, egyaránt jogosulatlan. Hiszen ezek a jó leányok rendszeren sokkal különbek, mint azok a mosolygó arcú urak és dámaék, akik róluk szánakozással vegyülő gunynyal beszélnek. Annál igazságtalanabb az a szempont, mert hiszen megszoktuk azt — így tanultuk az iskolában, meg a szüleinktől, meg a könyveinkben, meg a papjainktól, — hogy az öregséget tisztelnünk kell, érdemek nélkül is,

mugában is. S ha már valamely öreg urat pusztán azért reszesítünk extratiszteletben, mert — mint a saintre-adresse-i remete monta — régebben számár, mint mi, akkor méltán megilleti ez a sablonos tisztelet ezt az öreg kisasszonyt is, aki nem akar férjhez menni akárki fiához.

Mert jól jegyezzük meg magunknak tisztelt gunyolódók: ezek a hölgyek nem azért maradtak otthon, mivel nem tudtak, hanem azért, hogy nem akartak férjhez menni. Minden jó házból való leánynak van alkalmára az életben egyszer és — higgyék meg — nem azok a legrosszabb nők, akik ezeket az alkalmakat elszalasztják. Hiszen némi lelki nagyság a leánynak már amaz elhatározásához is kell, hogy inkább otthon hervad, semmint oly férjhez menjen, akit szeretni nem tud.

Iga, hogy számtalan hajadon meg inkább hozzá megy akárkihez, magához a sánta ördöghöz is, csak hogy aggszűzzé ne legyen, — de épp ez a körülmény bizonyítja legjobban, hogy nem azok teszik a női nemnek hitványabb csoportját, akiket aggszűzeknek gunyol a boldog (!) házasságban élő emberi és néemberiség. — Vegytani törvény, hogy mentül kevésbbé nemes valamelyik fém, — az annál könnyebben vegyül össze más elemekkel.

Ezt a kémiai igazságot a házasságkötések nagy vegykonyhájában is megálaljuk.

A kedves — és bizonyára jószívű — olvasót arra kérem, tartson egy kis szemlét

tet a mohácsi vésznél is nagyobb csapás sújtaná, vagyis gróf Zichy Nándor lenne a miniszterelnök — ön annak is bizalmat szavaz.

Nem gondolja, hogy elődei megfordulnak sirboltjaikban?

Vagy ön ezzel — Bánffy Dezső hagyománya szerint — semmit sem törődik?

A képviselőház ülése.

Perczel elnök nyitotta meg tegnap az ülést, amelyen a jegyzőkönyv hitelesítése s Ország Sándor szabadságolása után ismét egy fontos ügyet, a Házaszály-reviziót tárgyalták.

Horánszky Nándor ez a harmadfel évtizeden át hatalmas ellenzéki debattéur adta elő a kormánynak az ellenzék vezérével csinált paktum alapján készült javaslatot. Ez az új helyzet — mint írják — némileg bizonyos mérvű elfogódottsággal meg is látszott rajta... Nemis terjengett, nem is szenvedett előadásában, hanem mint olyat, amely a béketárgyalások folytán létrejött paktumhoz még szerkezetére nézve is hű — s már ez a körülmény maga a pártközi egyezményeszerűség döntő befolyásával bír — kérte elfogadását.

Szerintünk azon további indokolás morálisabb, hogy ezen revízió a házszabályokat, amelyeken alapszik a parlamenti tárgyalások rendje, olyanokká teszi, amelyek ez érdeemben az ország érdekeinek megfelelnek, amellyel, hogy a kisebbségnek lehetővé tesz, hogy tevékenységét kifejthesse, de egyszersmind a többséget is biztosítja, hogy legitim akaratát érvényesítheti. Ebben a körülményben pedig a pártok belenyugvása találkozik, amelyből származnak a módosítások a házszabályokon, amelyek ennél fogva a pártok erkölcsi felelőssége alatt állnak. Ismertetve aztán a módosításokat, ismételve kéri a javaslat általánosságban s részleteiben való változatlan elfogadását. (Helyeslés.)

a hölgysmerősei közt. Fog közöttük néhány vén leányt is találni — mert hiszen ezek a legjobb családokban is előfordulnak — s már most hasonlítsa őket azokkal az asszonyságokkal, kik kellő időben tudtak bevezetni a Hymen reypartjára. Mit fog tapasztalni a nyájas — és bizonyára jószívű olvasó? Kétségkívül azt, hogy ez utóbbiaknak mosolygóbb az arcuk, talán kellemesebb is a hangjuk, hogy e derek hölgyek jobban táplálják, imitt-amott határozottan domborúbbak, de egyszersmind önzőbbek is.

Nem apolják a más betegét, mert hiszen nekik is van családjuk, sőt nem is igen látogatják a szenvedőket, mert hiszen gyermekeik vannak, kik a ragályt elkaphatnák, nem is éppen szolgálatkészek s ha valami áldozatrol van szó, azt rendszeren attól a nőszemélytől követelik, aki egyedül áll a világban: a család valamelyik vén szüzeitől, a kit jól esik kigunyolni, de a kitől valamikor nagyon jó lesz örökölni.

De mielőtt ítéletet mondunk róluk, tekintsünk előbb vissza az ifjúágra.

Mert kedves olvasóm, hidd meg, valaha ők is fiatal lányok voltak. Fiatal leányok, talán szépek is, karcsu, hajlékony termettel, lángoló barna vagy álmodozó kek szemekkel, ábrándokkal reményekkel.

Valamelyiknek talán épp az apád udvarolt ezelőtt 30—40 évvel s az apád azzal fenyegetőzött, hogy agyon lövi magát, ha nem megy hozzá. Ah, fiatalok voltak ők is! Valaha az ő emlékkönyvükbe is vallomásoka-

Kossuth Ferencz beismeri ugyan hogy azokat a módosításokat a pártközi egyezmény állapította meg és kijelenti, hogy bár a függetlenségi párt nem helyesli, mégsem fogja hátráltatni.

Indokolja azt, a miért a párt nem helyesli. Ugyanis a többség hatalmának bármily nagyobbítása s a kisebbség ellentállási erejének csökkentése, ellenkezik a szabadság és parlamentarizmus egészséges elveivel és a speciális magyar viszonyok között — az ország érdekeivel is. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Minden erőnek természete a térfoglalás és hatalomnak a visszaélés — a szabadság kárára... A többség korlátlan uralma a Guizot és Thiers doctrinair parlamentarizmusának k folyása, ami nálunk a Bánffy-kormány alatt a jog, a törvény, a nemzeti érdek megszüntetésére és a többség akaratának teljesítésére vezetett. (Élénk helyeslés a szélsőbalon.) Így lesz, így akarom, akaratom, mert enyém a többség. Ezzel eljutunk a százejű, de szivtelen abszolútizmushoz; száz szivtelen zsarnokot pedig megkérlelni nagyobb lehetőség, mint egyet, abin k szívéhez még lehet szólni. (Ugy van! a szélsőbalon.) Az ily állapot forradalomra vezet, legyen az bár parlamentáris, vagy utcai forradalom, amint az első megtörtént nálunk is, midőn az alkotmányok, a jogok, a törvények uralmát csak a függetlenségi párt legnagyobb higgadsága, mérséklete és hazafi-ága mentette meg és állította helyre.

Ha igaz az, hogy maga a parlamentizmus elmélete elítéli a többség uralmának mindenhatóvá lételet, még igazabb az, hogy hazánkban ez valóságos közveszélyt képez.

Nekünk kötelességünk lenne növelni és szilárdítani minden olyan intézményt, mely a nemzeti ellentállást bizonyos esetekben megkönnyítené. (Ugy van! a szélső balon.)

Nekünk nam szabadna soha elfelednünk, hogy nem rendelkezünk az önálló nemzetek

ügyi védelmi eszközeivel és hogy öngyilkossági kísérletet követünk el, — valahányszor kisebbitjük bármi téren a nemzeti ellentállási képességet.

Ezen szempontokból indulva ki, a függetlenségi párt nem helyesli a házszabályok módosítását, ehhez hozzá nem járul, de a pártközi bekekötés értelmében csakis tiltakozásra szorítkozik. (Élénk helyeslés a szélsőbalon.)

Madarász József: Föltételhez szabott függetlenségnek nem híve s természetes, hogy a házszabály módosítási javaslatot, amelyben szintén a hatalom túlterjeszkedése le van téve — nem pártolhatja és kérdi, miért kell javítani azokon a házszabályokon... amelyek már csak azért is jók voltak, mert azok segélyével hozatott létre a mostani alkotmányos, csendes tárgyalhatóság. A ki ezt megdondolja, nem is változtathatja meg a mostani házszabályokat. (Élénk helyeslés a szélsőbalon.) Ha a kormány egyenesen jót akar — és alkotmányesértést nem követ el, sohasem fog találni oly ellenzékkel, legyen az bármily nagy számu, amely öszinte tevékenységének eilenszegüljön; ellenkezőleg ha kormányellenes, — kötelességök ellenállást foglalni és a hazát megmenteni. (Igaz! Ugy van! a szélsőbalon.) S azt a házszabályt, amely ezt lehetővé tette, akarják lehetetlenné tenni?!

A házszabályok módosításában az 1848-iki törvényt tartja szem előtt. Nem helyes az, hogy a módosított házszabály az egyes ülésszak végével emelkedik érvényre, hanem igenis az illető országgyűlés berekesztésével. Itt vannak az 1868-iki, 1875-iki házszabálymódosítások, melyek csak az országgyűlés végén léptek életbe. Az 1887-iki házszabályváltoztatás ugyancsak az országgyűlés végén lépett életbe. A gyakorlat tehát neki ad igazat. — Végül egy ellenindítványt nyujt be, mely így hangzik:

„A házszabályok módosítása az 1847—48. IV. t.-cz. 10 §-a értelmében csak az országgyűlés végén tárgyalható. Ezért a Haz

és karriér tevesztetteket, akiknek jobb lett volna nem születni.

Nézzetek végig a társaságotokon s befogjátok látni, hogy nem-e azok a hölgyek az értéktelenebbek, akik pártában maradtak. Sokszor éppen valamelyes erény, vagy kvalitás az oka, ha a lány férj nélkül marad. S ugyan, gunyolni való-e az a hajadon, a kit a szülei nem tudnak rávenni, hogy karjajba dobja magát egy, neki közömbös urnak, pusztán csak azért, mert az el tudná tartani? S ugyan föltétlenül tiszteletreméltó-e az a másik, aki hozzamegy ehez az urhoz, minden szerelem nélkül, csupán csak azért, hogy asszonygyá legyen s ne vőnüljön otthon?

Öszintén szólva, az előbbi típus a tiszteletre méltóbb. Mint a hogy a természetben is azok a példányok az értékesebbek, amelyek ritkábban fordulnak elő, az nképpen a homo sapiensnek a természetrajzban is a ritkábban jelentkező típus lesz az előkelőbb. Logika van abban és törvényszerűség, hogy a kő mentül ritkább, annál drágább. S ennél fogva fajsúlyja nagyobb. Nekem úgy tetszik, hogy a vén leányok odatartoznak a nemességhez.

Mert mi az oka annak legtöbbször, hogy a leányok nem csinálhatnak karriert — hogy nem mehetnek férjhez?

— Valogattak! — kiáltja róluk a rosszindulat.

S én a rossz indulatnak azt felelem: Nem igaz! Nem valogatnak ők, hanem egyszerűen visszautasítják azokat a kérdőket, akiket nem szeretnek. Mert a házasságról az

és verseményeket irtak az ő idejükbeli huszártisztek, a kik most penzióban vannak s az akkori segédfogalmazók, akik most már méltóságos urak, hogyha azóta meg nem haltak.

Valaha tüzes férfiak fogta át a szupécsárdás közben az ő derekukat is s rájuk is gondoltak nem egyszer az akkori uracsok s egyéb gigerlik, énekelvén, hogy:

„Csak egy szép lány van a vilagon.“

És ők is kedvesek es vonzóak voltak s ha most is olyanok lennének, mint akkoriban voltak, akkor talán ti mindannyian, akik most mosolygók fölöttük, sirnátok, hogy nem akarnak beuneteket meghallgatni. Mert ez volt az egyetlen hibájuk. Nem tetszettek nekik a kérők s nem pusztán véletlenség-e az, hogy őket olyan férfiak kérték, akiket nem tudtak szeretni, míg másokra olyanok pályáztak, a kikre azok rátudták magukat határozni?

S helyes-e, hogy ezért a véletlenségért kézcsokos tiszteletben részesítik a férjnél levő matrónákat s szánakozó gunyval tekintenek kortársaikra, a vén lányokra? Nem, tisztelt barátaim, nem helyes! A házasság igen szép intézmény s nélküle nem tudom, hogy lennének meg. De nem olyan intézmény, hogy valaki csupán csak azért, mert belejutott a keretébe, már tiszteletet követelhetne s hogy mindazokat, akik nem kaphattak benne helyet, úgy tekintsük, mint hivatás-

utasítja a házszabályokat módosító bizottságot és a kormányt, hogy a házszabály-módosításra vonatkozó jelentést tárgyalás végeztén ennek az országgyűlésnek a végén terjessze be. (Helyeslés a szélsőbalon.)

H o r á n s z k y Nándor: ismétli, amiket már mondott, de reflektál is az imént mondottakra:

A házszabály módosítás közmegegyezés szerint történt a pártközi konferencián, de külön is az egyes pártok elfogadták ezt. Nem volna tehát parlamentáris és helyes dolog, ha ennek a kötelezettségnek eleget nem tenne. — Az 1847—48. IV. törvénycikkéből éppen az ellenkezője tűnik ki, a mit Madarász mondott. A házszabálymódosítások igenis az ülészek végén tárgyalandók és az ülésnek végével, nem pedig az országgyűlés végével lépnek hatályba. Nem áll az, hogy a mostani házszabálymódosítás a szólásszabadságot korlátozza. Ezért ajánlja a módosítás elfogadását az ellenindítvány elvetését. (Helyeslés a jobboldalon és a közepén.)

Kossuth Ferencz személyes kérdésben szól. Azt mondta, hogy a házszabálymódosítás a kisebbség ellenállási képességét csökkenti.

A mi a függetlenségi párt állásfoglalását illeti, az előadó igen jól tudja, hogy a bizottságban a függetlenségi párt ellene volt a házszabálymódosításnak, de a béke érdekében hozzájárult ehhez, azon feltétellel, hogy a függetlenségi párt állásfoglalását fentartja magának e kérdésben. (Helyeslés a szélsőbalon.)

Elnök: Miután senki sem kíván már szólni, felteszi a kérdést.

A Ház többsége a bizottság jelentését elfogadta. Madarász Józst ellenindítványát pedig elvetette.

Következett a részletes tárgyalás.

A részletes tárgyalás során felszólt

Polónyi Geza: Kijelentette, hogy a házszabályok módosítása nem pártkérdés, hanem az, az egész ház kérdése. Kijelenti, hogy a módosításokat úgy kell elfogadni, mint azt az összes pártok a pártkonferencián állapították meg. (Általános helyeslés.)

A részletes vita során a módosítások elfogadtattak. A tárgyalás végén Horánszky Nándor határozati javaslatot adott be, hogy az elnök és a jegyzői kar hatalmazásuk fel a módosításokat a házszabályokba beleigazítani a szakaszok rendje szerint. A határozati javaslat elfogadtatott. (Éljenzés.)

A napirendre kitűzött interpelláció-válaszok közül a miniszterelnök által elmondandók elmaradtak, mert Széll Kálmán torokbaja távol tartotta az üléstől. Lukács László és Pócs Sándor két-két interpellációra, Hegedűs egyre felelt. Érdekes csak Plósz Sándor egyik válasza volt, melylyel az ellenzék zajos helyeslése között kijelentette, hogy Splényi Ödön rendőrtanácsos éllen az Engel-féle borhamisítási ügyben tanusított eljárása miatt a bünvádi eljárás folyamatba tétetett.

A válaszok a ház által tudomásul vétettek. Ma berekesztik a jelen ülészeket, mely annyi parlamenti küzdelemnek képezte keretét. Az ülés pont 12 órakor eloszlott.

BELFÖLD.

Küldöttség a honvédelmi miniszternél. Karásebes város küldöttsége tegnap d. e. Fejérvári miniszternél tisztelettel s előterjesztette azon kérést, hogy a városban egy honvédszázalaj helyeztessék el. A küldöttség innen Bécsbe megy, hogy a hadügyminiszternél hasonló kérelmet terjesszen elő.

Alaptalan vád. A napokban a heves-megyei Szajla községbeli földművesek küldöttséget menesztettek Széll Kálmán miniszterelnökhöz, a kinél panaszt emeltek a esendőrség brutális eljárása miatt. A miniszterelnök szigorú vizsgálatot ígért, a mely már befejezést is nyert. A vizsgálat, — mint a «Kell. Ért.» jelenti — a vádak teljes alaptalanságát derítette ki; mint a főispánnak e tárgyban felküldött jelentése hangsúlyozza, a legszigorúbban végrehajtott vizsgálat eredménye szerint a felhozott vádakból egy árva szó sem igaz. Visontay Soma képviselő, a ki ez ügyben interpellálni készült, ily körülmények közt letett eszen szándékáról.

világnak, az a csoport leány, a kiket vén szüzeknek gunyol a világ, ezennel megreklamálom részükre azt a tiszteletet, a mely megilleti őket. Ők ábrándoztak, az igaz, de ábrándjuk tárgya a szép volt, s nemés, a tökéletes. S elbuktak, csatát vesztek az érte folytatott küzdelemben. Ők elvesztették a csatát, de megmentették a zászló becsületét, ama zászlót, a mely foszlányokra tépve is fennen hirdeti, hogy nemcsak az a harcz folytonos, melyet a létért és hatalomért folytat egymással az emberiség, de az a harcz is, melyet a nemessebbek, a kiválasztottak küzdenek ideálisabb czélokért: a tökélyért, a boldogságért.

E megtépett zászló előtt hajtsuk meg saját lobogónkat és e zászlótartók előtt emeljük meg kalapunkat! Szép világot, glóriát vet a női nemre, hogy annyi bukás és veszteség után még mindig akadnak, a kik inkább szenvedik el a vénleánysággal járó lenézést, semmint azt a tisztán konvencionális tiszteletet, mely a házasság járuléka.

Csokoljuk meg a fonyadt kezeket s hajoljunk meg tisztelettel a nemes lányok lomondása előtt. Hiszen ők becsültek meg bennünket a legjobban, midőn csak olyanhoz akartak férjhez menni, a kit szeretni tudnak! Ők voltak felőlünk is a jobb véleménynyel, midőn nem az volt a czéljuk, hogy általunk boldoguljanak, de az, hogy velünk legyenek boldogok.

Ezért kiáltom még egyszer:

— Ne bántátok a vén leányokat!

Husz éves találkozó

Érdekes 20 éves találkozást kezdeményezett a debreczeni társadalom több, előkelő állást elfoglaló tagja, kik ez előtt két évtizeddel az 1878/79. iskolai év végén az iglói ág. ev. főgimnáziumban tett-k érettségi vizsgálatot. A sors alakulása itt Debreczenben hozta össze az egykori jóbarátokat, kik újra találkozáskor, hűen apolják maguk közt a kedves múlt hagyományait s most felhívást intéztek összes, még életben levő volt osztálytársaikhoz, hogy f. évi július hó 9-én gyűljenek össze a feledhetetlen emlékü kedves szepes-égi városban. Szeretett volt tanáraik, a jelenleg működő tanárok s ha lehet, Igló város társadalmával együtt ünnepeljék meg a nehéz, de szép nap, a boldog diák élet végének husz éves fordulóját. A kezdeményezők: dr. B a r t h a Béla jogakad. dékán, R o n c s i k Lajos városi tanácsos, dr. Fráter Imre m. kir. honvéd ezredorvos, dr. S z e n t p á l y Béni kerül. orvos, ki mint ifjabb tanuló társ csatlakozott, B a k ó Gábor posta-távíró főtiszt. Az általuk kibocsátott lelkes felhívás így hangzik: Szeretett Kedves Barátunk!

Immár huszadik esztendeje annak, hogy az iglói ág. ev. főgimnázium nyolczadik osztályának növendékei voltunk. Az ifju kor rózsás álmait, édes ábrándjait két évtized munkával, küzdelmekkel, megpróbáltatásokkal, olykor sikerrel, olykor és talán gyakrabban csalódásokkal teljes időszaka választja el a máttól. Azoknak az édes ábrándoknak, fényes álmoknak nagyobb része már szintén a múlté, mint annyira drága kincse szívűeknek. De ma is mienk ifjuságunk büvös-bájos tavaszából: az emlékezés és igaz barátság.

Az ember élete vajmi rövid; a zsoltáriró szavai szerint hetven avagy nyolczvan esztendő; az a félszáz ember, ki akkor ott pajzánkodott, ott zajongott, örült és dolgozott az iglói főgimnázium nyolczadik osztályának termében s szorongva várta, hogy az érettségi bizonyítvány megszerzésével utelvelet; nyerjen az élet nehéz harczaikhoz, küzdelmeken alapuló sikereihez, legjobb esetben is leélte élete felét, sőt többen közülünk már el is költöztek a minden élők útján s csak a hű barátság örzi emléküket.

Olyan is van egy-kettő, kit az élet viharai áthidalhatatlan távolsággal választottak el tőlünk.

Két évtized letűnté tehát, hatalmas határok ez arasznyi életben s bizonyára alkalmas pillanat arra, hogy a megállapodott férfi kebelben erős vágyat ébresszen az egykori hű barátok, jó pajtasok viszontlátása után.

1879. év június 30-ika tekinthető gimnáziumi pályánk végének, 1889. év június 30-dikán lett volna első találkozásunk. De akkor legelőbb még sokkal kevésbé voltak megállapodottak, sokkal inkább a jövő, mint a múlt iránt érdeklődtek, semhogy családi, volt osztályunk tulnyomó részét felőlelő találkozást lehetett volna összehozni, s a mellett nem is volt kellőleg előkészítve.

Most már a férfi szem higgadt pillantásával kezdünk stettekiteni, ma már nem az ifjuság kiforrotlan vágyai, jövő ábrándjai hevitnek, hanem érezzük, hogy multunk is van. Nem egetverő, de olyan, hogy szerény körünkben érdemes rá visszatekinteni. Már vágyunk a rég elhagyottak kézzorítása után! Már vonzanak az iglói »Alma Mater« egykor talán szívesen elhagyott falai, a Wenigbach csobogása, a Blaumont suttogó fenyői, a Magas Tatra távoli remek panorámája, a Teufelskopf akkor előttünk oly hatalmas, titokzatos erdő koszoruja!

Emlékezzünk, találkozzunk édes barátaink, az iglói főgimnázium 1878—79-iki nyolczadik osztályának volt növendékei!

Emlékezzünk és találkozzunk érettségi vizsgálatuk husz éves évfordulója alkalmából nemcsak egymás között, de szeretve tisztelt volt kedves tanáraikkal s ha lehet, Igló város társadalmával is!

Debreczenben élő volt tanuló társaink ragadták meg a kezdeményezést s mi teljes szívből csatlakozunk hozzájuk es írjuk alá a felhívást.

az ideájuk, hogy abban szeretni kell és szüziess borzalommal fordulnak el minden olyan tervtől, a mely őket egy nem szeretett férfihez akarja erőltetni. Azt a férfit várják ők, a kit megálmodtak, a kit szeretni tudnának, szeretni szeretnének... S ha ez nem jön értük — s bizony néha nem jön — akkor inkább megvénülnek, semhogy a házassági és születési statisztika érdekében olyanhoz szegődjenek élettársul, a kit nem boldogíthatnak s a ki őket nem boldogíthatja.

Félre tehát minden gunynyal! Valami tiszteletreméltó az a kényszerűség, mely e hölgyek boldogulását megakasztá, valami némes az, a mi őket egyedülvalóságra, boldogtalanságra kárhoztatja.

Az ábrándozás, mely «az élet megrentója», szerencsétlenné tesz, de nem tehet neveltségessé. A ábrándozás nem egyéb, mint törekvés, hogy az ábrándozó s vele a körülötte levő élet és világ nemesbüljön, tökéletesedjen s e törekvés nem közönséges lelkek vágya, hanem kiválasztottaké. S ha az ilyenek, mert vágyaikat el nem érhetik, egyedül maradnak s boldogtalanok lesznek, akkor nem gunyt, hanem hódolatot érdemelnek. S e nők, a kik nem akarnak megalkudni az érzelmeikkel s inkább egyedül korhadnak el, nedvtelen talajban sinylődő fa gyanánt, semhogy a «karszat» kedvéért férjhez menjenek, ezek a nők bizonyára nagyobb hősök, mint azok a némbertársak, a kik szerelemből, vagy számításból, vagy gyávaságból oltár elé lépnek.

Nem a nemtelenebb része léven a nő-

Együttal indítványozzuk, hogy az előkészítő bizottság helyi elnökévé: Folgens Kornél kedves volt társunkat, Igló város polgármesterét, diszelnökké Pákh Károly nyugtanár urat, egykori szeretve tisztelt igazgatókat és Fischer Miklós jelenlegi főgymnasiunai igazgatót kérjük fel, az előkészítéssel pedig a Debreczenben lakó tagársakat: Roncsik Lajos városi tanácsost, dr. Fráter Imre m. kir. honvéd ezredorvost, Bakó Gábor m. kir. postafőtisztet, dr. Szentpály Béni kerületi orvost — ki bár osztálytársunk nem volt, de barátsággal csatlakozik tervünkhöz — és dr. Bartha Béla jogakadémiai tanárt és ez ideig dékánt kérjük fel.

Levelek és megkeresések dr. Bartha Béla (Debreczen, Csapó-utca 52. sz. saját ház) lesznek intézendők.

A találkozás idejéül, a gyakorlati élet tapasztalatai és követelményei szerint 1899. év július hó 9-dikét, vasárnapot tűzzük ki. Rendkívül kedves és ohajtható volna, hogyha azok, kik tehetik, nejükkel és gyermekeikkel jelennek meg.

A jelentkezések 1899. év április hó végéig lesznek beküldendők.

Barati forró kézzsoritással, szives válaszodot mielőbb kérve s várva vagyunk:

Debreczen, 1899. év postabélyeg kelte.
Roncsik Lajos, Dr. Bartha Béla,
Dr. Fráter Imre, Dr. Szentpály Béni,
Bakó Gábor.

Az iglói főgymnasiunak ekkor 525, a nyolczadik osztálynak 54 növendéke volt s ezek közül jeles 9. Az akkor végzetek statisztikája: meghalt 6 tanuló; alispán 1, jogtanár 1, vármegyei főjegyző 1, polgármester 1, városi tanácsos 1, kir. közjegyző 1, festőművész 1, fővárosi rendőrkapitány 1, ipar- és keresk. akad. titkár 1, középiskolai tanár 1, ügyvéd 1, orvos 4, törvényszéki bíró 2, ev. ref. lelkész 4, ág. ev. lelkész 2, róm. és görög kat. lelkész 4, mérnök 1, földbirtokos 3, gyógyszerész 1, gazdatiszt 2, földműves iskolai igazgató 1, postahivatalnok 3, más hivatalnok 1, Amerikába vándorolt 1, vásárcsarnok-felügye 1, adótiszt 2, ismeretlen sorsu 1. Rövid idő alatt 20 résztvevő jelentkezett, de még sokkal többen lesznek.

Levelek.

A nők joga

A múlt héten egy pár fővárosi és vidéki lapban érdekes hirt olvastam.

Abbáziából jött a vonat. Egy, a sinek melletti hegyről hatalmas kőszikla gurult le, mely a vonatot érte s néhány kocsi összezuzott.

A vonat hosszu késés után indulhatott tovább s csak is úgy, hogy az utasokat valószággal összeszorították.

Ebben a hrbeu nem az az érdekes, hogy egyik kocsiban a legérdemtelenbb közvitéz: T i s z a Kálmán is benne ült, hanem egy sokkal fontosabb körülmény.

Egy előkelő pesti uri ember egy magános szakaszban ült. A katasztrófa után azt kívántak tőle, hogy helyét a megroconsolt kocsikból kiszorult hölgyeknek engedje át.

Az én uri emberemnek persze több esze volt s helyét nem volt hajlandó átadni. Erre egy fiatal ember — hasonló a debreczeni arany ifjúságunk sok üres fejű alakjához egész gavallérosan a fejéhez vert egy poharat s társaival együtt kidobta megfizetett szakaszából az illető urat.

Meg vagyok róla gőzödve, hogy a debreczeni hölgyek egy része szivéből tapsol ennek a snajdig gavallérosagnak, de én, ki már annyiszor helyeztem magam szembe minden korlátot felfogással, minden erőmből tiltakozom most is a gavalléroságnak ilyenén megnyilatkozása ellen.

Tiltakozom pedig a legrprimitivebb igazság alapján. Az az ur megfizette a helyét s nincs olyan körülmény, mely az ő akarata ellenére, mások kedvéért, helye elhagyására kényszerítse.

Mi látjuk — még az Európától hátra

maradt Debreczenben is — azt a hatalmas áramlatot, mely az asszonynépség egyenjogúsításáért küzd.

A feministáknak igazuk van. A nőben felrisszított, erős támaszt fog nyerni az emberiség s csak évezredek korlátoltság nézhetne nyugodtan azt a lekötött erőt, mely a nőben elveszett.

De ha igaza van a mai modern kor minden tántumozó harcászának, — mire való a középkor örült, romantikus lovagiassága mellett lánzsát törni? . . . Mire való a nőnek kiváltságokat osztogatni, mikor azokhoz a jogot, már akkor eljátszotta, mikor az első emancipációsális törekvésének tanu jelet adta?!

Valóban, csakis elmaradt, korlátolt, a mienkhez hasonló nevelészes tár-adalmi élet tarthatta fenn azt az abszurd theoriát, mely magat lovagiasságnak nevezi, de tulajdonképpen vérig sértő vélekedés a mi erő-öntudatos asszonyainkról! . . .

Uraim, m. tisztelt ripók Uraim! A lovagiasság nem pohártörésben, de nem is könyelmű párbajokban nyilvánul.

A mi asszonyainkat nem kell féltetni. Azok megvédik saját magukat. Poharat sem kell törni, meg nem érdemelt s meg nem fizetett előnyt sem kell a mi asszonyaink számára kiereszokolni, mert azok tudják, hogy mit kell nekik tenniük!

És ha már pohár-törésről van szó, ezt már igazán bizzuk az asszonyokra. Ez már az ő igazi, privilegizált joguk! . . .

Dyb.

Táviratok.

A belgiumi sztrájk

Lttük, máj. 16. A lüttichi községben me-
denczében a sztrájk nagyobbára véget ért, miután az ipar és munkatanácsosok ülésein 5 % -os béremelést ígértek a bányamunkásoknak. A sztrájkolóknak több mint fele, noha eredetileg 20 % -os bé emelést követeltek, újra munkába állott.

A Fülöp-szigetek.

Washington, máj. 16. O t i s tábornoknak egy tavrata szerint A g u i n a l d o tegnap követeket küldött hozzá, azzal az üzenettel, hogy bizottságot ohajt Maililába küldeni a bekeföltételekről való tárgyalás czéljából. O t i s tábornok kiadta a parancsot, hogy a bizottságot bocsássák át az amerikaiak vonalán.

H I R E K.

Orfeum.

Megnyilt tegnáp este az orfeum.

A Gambirinus sörcsarnokban ütötte fel szellős sátorát a leglengébb Muzsa, szép számu tisztelőket vonzva magához.

A fővárosi sajtó annyi váddal illeti szegény artistákat, hogy nekünk szerény vidéki skriblereknek nem volna szabad védelmükre kelni.

És én mégis azt teszem.

Nincs butább dolog, mint elzárkózni attól, mit embertársaink nagy része favorizál.

Puskin megírta már, hogy számár dolog bő szabasu kabátot hordozni akkor, mikor minden uri embernek szoros mértéket vesz a szabója.

Én sem itélem el a közönséget, mert Schakespeare-től Somozyig esett. Az idő s a kor szükséglete ugyis csak a közönségnek adna igazat.

Elvégre is Maupassant és Armand Sylvester nem a klasszikus színházi előadásokat készítették elé. Ők valami mást akartak.

Olyat, a mi nem csak felizgatja ezt a

fásult, enervált közönséget, de talán meg is rendíti! . . .

Mert bizony, bizony, a ki még a mi korunkban is hajlandó nem-s morált keresni az eseményekben és dolgokban, — azt bizonyára épen úgy feltalálja egy sikamlós kupléiban, mint megjegyzi Ibsen Nórájában.

A dolog úgy áll az orfeumokra nézve, hogy csak a szörszál-hasogató ódsóság emelhet ellene szót. Szót emel, agitál, tiltakozik, — de este ő maga is örömmel hallgatja azt a csinos refrain:

« . . . Most már tudok liczítani! »

(ae.)

* **Ülés a városházán.** K o m l ó s s y Arthur főjegyző elnöklete alatt ma délelőtt tanácsülés volt, melyen folyó ügyeket tárgyaltak.

* **A közvilágítás kérdéséhez.** A Magyar Aszfalt Részvénytársaság a mai napon ajánlatot tett Debreczen városának a közvilágítást illetőleg. A részvénytársaság a biharmegyei Dernán villamos telepet állított fel. Abban a helyzetben van tehát, hogy hasonlólag a dunántuli villanytelephez több várost, névszerint Debreczent és N.-Váradot közvetlen villanyvezetékekkel láthat el. — A részvénytárs. ajánlata szerint a villanyvilágítás rendkívül jutányos áron volna eszközölhető. De nemcsak a világítást, hanem az átalakítandó helyi vasutat is ellátnák villamos erővel bőségesen, sőt a kis ipar fejlesztésére is jótékony befolyást gyakorolnának. — A részvénytársaság kéri a városi tanácsot, hogy a közvilágítás ügyében folyó tárgyalásba hívja meg a M. A. R. T-t is, mert szerintük ajánlatuk elfogadása csak előnyös leend a városra nézve. Az ajánlat mindenesetre kecsgetetőbb az augsburgi légszeszgyár ajánlatánál.

* **A képviselőválasztók összeírása.** A városháza magtanácsstermében ma kezdődött meg a képviselő választók összeírása. Az egyes kerületek bizottsági tagjai együttesen eszközölték a lajstrom egybeállítását. A munka néhány napig el fog tartani.

* **Világjáró fiu.** Egyik gazdag debreczeni polgár család 13 éves kalandos természetű fia (a nevet nem emlitjük) megugrott a szülei háztól s elment világot látni. A fiatal gyerek bátran szembeszállt minden veszélyvel s egész nyugodtan kóborogott Szlavoniában. Szülei el nem tudták gondolni, hogy hol lehet fiuk. Keresték kutattak utána, de hiába, Ezyszer aztán a posta Eszékéről hozott egy levelet melyben a kalandos természetű fiu hirt ad magáról. A levelet érdekessé enől fogva leközzöljük:

Kelt Eszék V/12.

Jó egészséget kívánok az egész családnak. Kedves apám, tudatom, hogy Hörvát-Szlavóniába vagyok. Igen jó meleg napok vannak — nagyon meleg van. Most szerdán Eszéken megfogtak. És csütörtökön kieresztettek és nem soká Fiuméba megyek és más hajóval elvitorlázok külföldre. Jó egészséget kívánok, tisztelem a tanió urat

szerető fiuk

B. J.

A szülők a levelet átadták a rendőrségnek, hol intézkedtek, hogy a fiut Eszékéről hazahozzák mielőtt az Adriai-tengerre szállna.

* **A ref. nagytemplom fűtése.** Kugler Mihály magyar államvasuti felügyelő, ki korszakot alkotó találmányával már jó nevet szerzett a tudományos világban, ki városunkban több éveken át lakott és társadalmunk egyik előkelő és tevékeny tagja volt, a múlt heten városunkban időzött családja látogatása czéljából. Ez alkalommal Kiss Áron ev. ref. lelkészikar értekezlete nevében szép hangu levélben kérték fel a derék feltalálót, mi-zerint a reformátusok nagytemplomának fűtetése tárgyában lenne szives terv és költségvetést kidolgozni, — mire a kedvező választ oly módon tették meg, hogy e munkálatért a tervező ur az egyháznak semmi díjat nem számít fel.

* M

reczen va

tésvész.

gyobb sz

regisztrál

az utolsó

orvos s

Hajdumeg

tein ser

elő, a zá

tóság. A

e felett

zárlat fel

-

* T

házbán k

ki az éjje

redtek fel

sán ütött

s csak na

A szénecs

darabot ta

hogy gyuj

seg a legn

mozast.

* A

belügymin

Debrecze

ket rendsz

hogy min

fertőző be

deztessék

van mind

belügymin

ban fogan

* Fe

tudósítónk

órors öngy

tartóztalt

lakost és

Harcász

sagra bir

sagban elt

ményeit el

vegyen m

Godvin M

is hajtott

vizsgálat

tot is ma

* E

P ü n k

lamépítés

25 éves sz

emlékalbu

K. Lajos-f

reskedés

börvésetü

közepén a

s készített

kötő és di

* A

polgartars

ünnepeü

3773 esz

Jehova a

tíz igét. M

latosan a

(maskir) t

* A

A nemes

huznak, d

tartják. B

nehéz az

osztani ez

erre epite

tasert foly

és pénzüg

csülte ezt

duk fizete

lessék.

* M

egylet e

villonban

következő

A debrecz

tett nőipa

máj. hó 2

* **Megszűnt a sertésvész.** Debreczen város területén megszűnt a sertésvész. A gazda világban ez a legnagyobb szennyezés, s mi igazán örömmel regisztráljuk ezt. Tegnap terjesztette be az utolsó járványtáblát Szathmáry állatorvos s egyúttal javasolta, hogy mivel Hajdumegye és Debreczen város területein sertésmegbetegedés nem fordult elő, a zárlatot oldja fel az illetékes hatóság. A tanács legközelebbi ülésén fog e felett határozni és végeredményül a zárlat feloldását fogja elrendelni.

* **Tűz.** A nagyváradi-utcai 55 számú házban könnyen végzetessé válható tűz ütött ki az éjjel. Ugy éjjel körül tüzi lármára értek fel a szomszédok. A tűz a ház padlásán ütött ki, hol a felhalmozott szén meggyuladt s csak nagy nehézséggel sikerült a tüzet elfojtani. A szénecsomóban egy rongyokba takart széndarabot találtak, amiből megállapítható volt, hogy gyújtogatás ténye forog fenn. A rendőrség a legnagyobb szigorral folytatja a nyomozást.

* **A fürdők rendszabályozása.** A belügyminiszter a mai napon leiratot intézett Debreczen városához, melyben a gyógyfürdőket rendszabályozza meg. Elrendeli ugyanis, hogy minden fürdő, vagy nyaraló telepen a fertőző betegek részére külön helyiség rendeztesse be, melyre igazán nagy szüksége van minden fürdő és nyaraló helynek. — A belügyminiszter rendelete még a fürdő szezonban foganatosíttatik.

* **Felbujtás öngyilkosságra.** Budapesti tudósítónk írja: A kurimai (Sáros m.) csendőrségi öngyilkosságra való felbujtás mint leteremtő tette H a r c s á r András polgármester lakost és átadta a giráltyú járásbírósnak. — Harcsár ugyanis még a múlt évben öngyilkosságra bírta Godv. u. Mariát, a kivel vadházasságban élt, azért, hogy viszonyuk következményeit elhárítsa. Rábészélte az asszonyt, vegyen dinamitot a szájába és robbantsa fel. Godvin Mária a múlt év októberében végre is hajtott a szörnyű tervet és meghalt. A vizsgálat kiderítette, hogy Harcsár a dinamitot is maga szerezte előzetesen.

* **Egy debreczeni diszmű.** Uzori P ü n k ö s t y Ferencz urnak a m. kir. államépítészeti hivatal kerületi felügyelőjének 25 éves szolg. jubileuma alkalmából átadott emlékalbum pár napig látható a T e l e g d i K. Lajos-féle — most Eperjessy — könyvkereskedés kirakatában. Az album szabaddéki bőrvésetű munka magyar stílusban. A tábla közepén a Pünköszt család címerével. Tervezte s készítette D a v i d h a z y Kálmán könyvkötő és diszműves.

* **Az izraeliták pünkösdeje.** Izraelita polgártársaink ma Sewuossz, azaz a Hetek ünnepét ünneplik, annak emlékére, hogy ezelőtt 3773 esztendővel megjelent a Mindenható Jehova a Sinai hegyen és kinyilatkoztatta a tíz igét. Ma a délelőtti istentisztelettel kapcsolatosan a szokásos halottemlékezeti ünnepély (maskir) tartatott meg.

* **A városi hajduk fizetés emelése.** A nemes város hajdui 240 forint évi fizetést huznak, de ők ezt nagyon szerény díjazásnak tartják. Bizony nagy a teher, drága a kenyér nehéz az élet, egy egész családdal kell megosztani ezt a kis fizetést. Hatalmas indok, erre építették kérelmüket, mikor fizetés javításert folyamodtak a városhoz. Tegnap a joges pénzügyi bizottság tíz ezüst pengőre beszültte ezt az indokot s javasolja, hogy a hajduk fizetése 240 forint helyett 250 frtra emeltessek.

* **Majális.** A debreczeni jótékony nőegylet e hó 27-én a nagyerdei Dobos pavillonban majális rendez. A mulatságra a következő meghívót bocsátották ki: Meghívó. A debreczeni jótékony nőegylet által létesített nőipariskola saját alapja javára 1899. é. máj. hó 27-én a nagyerdei Dobos pavillonban

tombolával egybekötött nyári táncmulatságot rendez. Felügyelő bizottsági elnök Veresné Szathmáry Teréz. A tombola este 7 órakor kezdődik. Belépő díj 1 db tombola jeggyel együtt személyenként 1 frt. Tombolajegy ára külön 20 kr. A nyerepménytárgyak a nőipariskola növendékei által készített munkák lesznek.

* **A debreczeni kerületi betegsegélyező pénztár** vasárnap délelőtt tartotta Berger Jenő elnöke mellett évi rendes közgyűlést, melyen a közgyűlési kiküldöttek szép számmal jelentek meg. Grünvald József titkár előterjeszté az 1898 évi zárszámadásokat, a felügyelő bizottság és az igazgatóság jelentését, a melyek alapján az igazgatóságnak, a felügyelő bizottságnak s a tisztikarnak a felmentvény megadatott. Ezek után az igazgatóságba a lemondott és kisorsolt tagok helyére beválasztottak a munkaadók részéről: Berger J. építész, Julov Lajos vasöntőde tulajdonos és Károlyi Sándor építő mester. A munkások részéről: a kisorsoltak újból, s az önállóvá lett munkások helyére Szabó József kőműves és Vértessy Gyula lakatos. A felügyelő bizottság tagjai lettek: Stern József kefégyáros, Czabán Dániel pék, a munkások részéről: Rollig Eduárd, Sandor Aémán, Szenpéteri Gábor, Pető József. Választott bírósági tagok: Nagy Sándor asztalos m. Bartha Gábor burkoló mester. A munkások részéről: Bajdor Károly, Balogh József, Tóth József, Mosolygó Sándor. Ezzel a közgyűlés déli 12 órakor véget ért.

* **Az új ref. püspök eskütétele.** A mai általános kihallgatások előtt, a király kezeibe tette le az esküt Bartók György dr. az új ref. püspök, mely alkalommal az eskümentőt Molnár Viktor osztálytanácsos olvasta fel. Az ünnepélyes aktusnál Wlassics Gyula dr. válas és közoktatásügyi miniszter és Andrássy Aladár gróf királyi főkamarmester intervegniáltak. Ennek az aktusnak, amely az »Erdélyi nagy fejedelemség« külön állása korából maradt vissza; van-e az »Unió« és a magyarországi ev. ref. egyházkerületek zsinati s konventi egyesülése után, értelme és jogosultsága. amidőn a többi ev. ref. egyházkerületek hivatalos működésének megkezdéséhez érvényéhez nem kell király előtti eskütétel?

* **Sarcey haldoklik.** A színházi kritikások mestere, Sarcey Ferencz — haldoklik. Párisból telegrafálják, hogy napok előtt beteg lett s állapota válságosra fordult. S a r c e y 1828 ban született Dourdanban. Pályáját mint neptanító kezdte Chaumontban, Lesneuveben, Rodryban és Grenobleban tanított, később aztán lemondott erről a foglalkozásról, Párisba költözött, a hol teljesen az irodalomnak szentelte idejét. A »Figaro«, a »Revue Européenne«, az »Opinion Nationale 1867 óta a »Temps« hasábjain láttak napvilágot színházi kritikái, a melyek híressé tették nevét. Kritikáin kívül egyéb irodalmi művei is föltűnést keltettek, így a »Histoire du siege de Paris« című könyve, mely a párisi ostromállapotot festi nagy művészettel. Az Odeon-színházban a klasszikus színműveket magyarozta s előadásai nagy népszerűsége tettek szert. Sarcey még az utolsó napokban tevékeny irodalmi munkásságot fejtett ki.

* **A kissebenedi tűz.** A Kis-Szebenben (Sárosm.) f. hó 2-án dühöngött tüsvészt csakugyan gondatlanul okozta. A vizsgálat kiderítette, hogy Machnyánszki Mária szabad konyhájának a tüzet egve hagyta, elment hazulról, az erős szélben kigyult a fából készült füstvezeték és ez okozta a nagy pusztulást.

* **A jogász majális** felyő hó 24-én lesz. Első majalisa lesz ennélfogva ennek az évnek. A rendezőség teljesen megalakult. A meghívók már nyomás alatt vannak, úgy, hogy már szerdán szétrepitik őket a szorgalmas rendezők. A majális iránt varrosszerte nagy az érdeklődés, de még a vidéken is nehezen varják. — Minden jel arra mutat, hogy nagyon jól fog sikerülni, de hiszen a sikert már magában hordja ez a két szó: szó: jogász majális. . . A rendezőség arról is gondoskodik, hogy ez alkalommal kellően elzart legyen a Dobos pavillon nagy terme, nehogy a hívós levegő esetleg kellemetlenség

get, bajt okozzon. Bizony ez oly üdvös intézkedés, ami régóta érzett hiányt fog pótolni. A rendezőség nevsorát a meghívóval egyetemben a hét tolyamán közölni fogjuk.

* **Veszprém ünnepe.** Budapesti tudósítónk írja: Wlassics kultuszminiszter képviselőben és megbízásából ma avatta fel Fenyvessy főispán a veszprémi állami felső kereskedelmi iskola új épületét. Az ünnepen ott volt az egész veszprémi intelligencia. Az ünnepet megelőzőleg a székesegyházban R é d e y kanonok Veni sanctet mondot, utána pedig Fenyvessy főispán a miniszter képviselőben fogadta a tanári kar üdvözlését. Az esti banketten Fenyvessy főispán a királyra mondott pohárköszöntőt Papp Sándor tanfelügyelő Wlassics minisztert és képviselőjét a főispánt életelte. Pohárköszöntőt mondtak még Udvarhelyi Gyula igazgató, Kolozsváry alispán, Rédey kanonok és Szeglethy polgármester.

* **Apróságok.** N e h é z d o l o g. Részeg (a földön): Miért kinődsz, pajtás, annyit? Részeg: Barátom, az önállóságért!

A z a d ó s s á g - t ö r l e s z t é s.
— Kedves barátom, légy szives segíts ki kétszáz tíz forinttal!

— Minek kell neked éppen kétszáz és tíz forint?

— Tudod kétszáz is elég volna, de tíz forintot szeretnék nálad a régi adósságomra törleszteni!

Hihetetlen. — Még nem hallotta, hogy Kertészné asszony tegnap meghalt?

— Hihetetlen — hiszen nekem még nem is viszonzta az utolsó látogatást!

A z ü g y e s l o v a s.
— Engem ugyan még sohasem dobott a lovam ki a nyeregéből!

— Hogy, hogy?
— Mihelyt észre veszem, hogy a lovam nyugtalan — rögtön leszálltam róla!

* **Emléktábla Pálfi Albertnek.** Békés vármegye köznevelődési egyesülete Pálfi Albertnek Gyula városi szülőházát emléktáblával fogja megjelölni. A táblát Kallós Ede készíti s azzal a mezőberényi Petőfi emléktáblával egyidőben t. i. e hó végére lesz készen. A Pálfi-táblára Szász Károly irt emléksorokat. A leplezés május 28-án lesz s részt vesz benne az Akadémia, valamint a Kisfaludy-társaság is.

* **Kautz visszalépése.** A bécsi lapoknak azon hírével szemben, hogy dr. Kautz Gyula az osztrák-magyar bank kormányzó állásáról visszalépni szándékozik, a Pester Lloyd mai esti lapja kijelenti, hogy Kautz soha, sehol, egy szóval sem nyilatkoztatta ki visszalépési szándékát és így a bécsi lapok híre is alaptalan és inkább csak bizonyos köröknek óhajtatását fejezi ki.

x Ifj. Kovács Sándornál férfi és női napernyők felárban beszerezhetők alkalmi vétel folytán.

Iskolaügy.

* **A főiskolák és az államsegély.** A tiszáninneni ev. ref. egyházkerület f. é. május havában tartott közgyűlése nagyjelentőségű elvi határozatot hozott, mely a sárospataki főiskola életében fordulópontot jelez. A mint ugyanis a »Sárospataki Lapok«-ból olvassuk az egyházker. közgyűlés felhatalmazta a főiskola igazgatójának, hogy a főgymnasiumban a parhuzamos osztályok felállítására folytan szükségessé vált építkezés előkészítését munkába vétesse, lvi- leg hozzájárulván a kerület abhoz is, hogy szükség esetén államsegélyt kérhet az illetékes helyen az építkezés céljaira. Egyszermind elrendelte a közgyűlés a harmadik parhuzamos osztálynak már a jövő isk. évben való felállítását s a szükséges tanári állásra a pályázat kihirdetését. — Örűnünk kell a testvér-főiskola jövő fejlődése szempontjából a kerület ezen határozatának, bár egy olyan kulturális intézet életében, mint a sárospataki

főiskola is, 10—15 év mulasztását soha sem lehet teljes mértékben helyrehozni. Mi itt, a tiszántul, a debreczeni főiskolával még nem jutottunk ennyire, holott mindenki aki főiskolánk állapotát komoly és hozzáértő szakértelemmel nézi, látni kénytelen, hogy igen sok tekintetben mennyire mögötte marad a kor követeléseinek s hogy számtalan fogyatkozásain immár a magunk erején nem tudunk segíteni. Pedig az államszegélynek építkezési célokra s legalább a jogakadémia céljaira való felhasználásával, nagyot lendíthetnénk az egész főiskola ügyén, a nélkül, hogy autonóm jogaink rovására számbavehető áldozatot hoznánk (az építkezési segély fejében ugyanis semmi jogot nem követel magának az állam, a jogakadémiákra pedig már most is több ingerenciája van az államnak, mint magunknak), míg így évről-évre behunyt szemmel és összetett kézzel az esetleges kegyes alapításoktól várva sorsunknak jobbrafordulását, a körülöttünk rohamosan fejlődő állami és államszegélyes felekezeti intézetek között, a kalvinizmus élelérdekeinek nagy kárára marad főiskolánk az elmúlt idők tiszteletreméltó, de vergődő képviselője. (Dr. Pr. L.)

A komaromi sikkasztás.

Debreczen, máj. 15.

Komaromban — mint nekünk jelentik — még mindig Tóth Benő városi pénztáros sikkasztása képezi a beszéd tárgyát. A hűtlen sáfár 33.589 frt. 97 krt. sikkasztott el a városi pénztárból, 1047 orintot az evangélikus református egyház pénztárából és 156 frtot a csallóközi armenterítő társulattól összesen tehát 35.792 frt 97 krt. tulajdonított el bűnös uton. Az ellenőrzésre nagyon furcsa világot vet az a körülmény, hogy a vizsgálat csak 14.770 frt. hiányt tud felmutatni, a többi maga Tóth vallotta be. Kilencz év óta folytatja már bűnös manipulációit a sikkasztó pénztárnok, dacára annak, hogy a város pénztárait a főispán elnöke alatt a polgármester, tanácsnok, főszáravevő, tisztii ügyész, ellenőr s két bizottsági tagból álló bizottság alaposan (?) megvizsgálta és mindenkor (!) rendben találta. A pénztárvizsgálat nagyon jellemzi a komárommegyei ellenőrzés módját.

Egyik nap ugyanis az egyik, másik nap a másik pénztárt vizsgáltak rendszeresen s így tovább. Mi volt könnyebb Tóth Benőnek, mint a meglevő pénzt az egyik pénztárból a másikba dugni — és a pénz megvolt. A pénztárvizsgálatok patriarchalisán folytak le és rendszerben volt minden, az evi számadások épen ugy helyeseknek találtattak.

A felelősség ily ellenőrzés és felügyelet mellett Sárközi Aurél főispán és a város ellenőrző közegeit egyaránt terheli. A sikkasztás felfedezése is, minden szomorúság dacára, bohózatba illő komikus jelenet volt.

E hónap 5-én pénztárvizsgálatot tartottak, mikor Sárközi főispán észrevette az egyik takarékpénztári könyvecskében, hogy az Ordódy-féle alapítványnak nem csak a kamatait vették föl, hanem a tőkéből is kivettek 3000 forintot. Tóth előtt szóva tette ezt a szabálytalanságot (!), mire a pénztárnok mosolyogva mondta, hogy sürgősen szüksége volt a pénzre, azért vette ki. A mikor azután a kivett összeg elnaplózását keresték és nem találták, azt válaszolta, hogy azért nem naplózta el, mert a kivétel ellenkezik a pénztári szabályokkal. Így folytatták a vizsgálatot, azonban a kulcsok még ekkor is érthetetlenül Tóth Benőnél maradtak.

Szombaton bement, a főkönyv 3 lapját kitepte. A sikkasztásra már e hó 5-én rájöttek, a sikkasztó Tóth Benő pénztárnok elfogatása iránt még e hó 9-én délelőtt 11 órakor sem volt semmi intézkedés, csak azután, a mikor a rendőrség Győről az öngyilkossági szándékról értesült, adta ki a rendeletet köröztetésére nézve.

Tóth Benőt általában magabazárkózott, emberkerülőnek ismerték. Nehány év előtt bizonyos erkölcsstelen üzelmekkel gyanúsították, a melyek mostan ismét felszínre kerültek.

Az elsikkasztott összegeket valószínűleg arra fordította, hogy erkölcsstelen életmódjának ismerőit megvásárolja. A sikkasztó pénztárnok ugyanis kis leánygyermekket vásárolt meg hozzátartozóiktól, a kik azután folytonosan zsarolták. A büntetéstől való félelmében azután a közpénzekhez nyult s így egyik bűnét elpálástolandó újabb bűnt követett el.

A nazarénus vallomása

Debreczen, máj. 16.

Különösen az Alföldön nagyon szaporodnak az utóbbi időben a nazarénusok. Istenfélő jámbor emberek e szekta hívei, de a kiknek nagy része elebb éppen nem élt példás életet, sőt jó része lakója volt a börtönnek, vagy a fogháznak is. A háborgó lelkiismeret, a bűnbánás teszi-e vallásrajongókká ezeket, mikor nazarénusokká lesznek, vagy csak az egyházi adótól, papbértől akarnak megszabadulni? ez nyitott kérdés, de az kétségtelen, hogy akármilyen nagy bünt követett el elebb a nazarénussá lett hívő, mikor belép a szekta kötelékébe, bevallja bűneit, ha mindjárt feyház lesz is a jutalma. Ilyen eset történt nemrégiben Szegeden. Csóthy Gyapjas Mihály körülbelül tíz évvel ezelőtt szándékos emberöléssel vadolta a s-egeli kir. ügyészség. Csóthy tagadott mindent s így a törvényszék bizonyítékok híján felmentette a vádlottat. Időközben nazarénussá lett Csóthy Gyapjas Mihály s mint igaz hívőhöz illik ezzel állított be a szegedi törvényszék elnökéhez:

— Nem jól van az urak, hogy tíz éve fölmentettek engem az emberölés alól. Nem jól van, mivelhogy igazában lelőttem azt az embert, én moodom ezt Csóthy Gyapjas Mihály.

A nazarénust önbevallomása alapján ujra perbe fogták. Az új végtárgyaláson a nazarénus elmondta, hogy a mikor a tettet elkövette áldomást ittak nála és ott volt Kistóth István is. Valahogy szóvitába elegyedett vele és haragjában agyonlőtte. Az áldozat haldokolva megbocsátott neki és ő eltagadta tettetét tíz évvel ezelőtt.

— Miért tette ezt, kérdezték tőle a végtárgyaláson.

— Nem voltam még nazarénus azért tagadtam. Most isten fölvilágosított arról, hogy a megtérésre a bűn bevallása szükséges. Új életet nem élök ezzel a tehörrel.

A törvényszék a vádlottat elévülés címén felmentette és a táblának ugyanily ítélete után ma a kuria is így határozott.

CSARNOK.

A kosár.

— Novella —

Irta: **Lobedancz.**

Németből ford. B. B.

— Folytatás. —

Az ő Ura — gyilkos!! A szegény, gyermek nagyon szívére vette ezt a gondolatot s mégis természetesnek találta, hogy nagyra tartja becsületét s büntetlenül bemocskolni nem enged. Lassan kilopódzott s midőn egyedül látta magát: térdre omlott s forró imában könyörgött Istennek, változtatná meg Müller Mária szívét, hogy ne tagadja meg kérésétől beleegyezését. De mily sajátságos! — A szavak nem akartak ajkára jönni. Úgy érezte, mintha valami láthatatlan hatalom visszanyomná azokat szívébe, sőt mintha a szív felezédt volna szándéka ellen. Leny maga

sem ismert többé magára, — utvesztőbea volt, melyből semmi fonal sem vezetett ki. Közel volt az elajulásához. Midőn gazdája szavát hallotta:

— Leny, te leány, hol vagy?

Besietett a szobába, mintha lábai elé akarna borulni, pedig nem vétett ellene semmit. Jensen nem méltatta egy pillantásra sem és ő nyugodtabban érezte magát. Máskor — néha napján, — szeme barátságosan nyugodott a leányka vonásain s Leny örült ennek; de most úgy tetszett neki, mintha lelkének legmélyebben fekvő titkai, miket maga sem ismert, lángbetűkkel volnának zavart arcán fölírva.

Jensen Keresztély azt perancsolta, hogy tartsa készen vasárnapi ruháit, mert 11 órakor ki akar kocszni. Leny sietett a parancsot foganatosítani, hiszen rá úgy sem tarthatott, hogy ura hová megyen.

Amint megmondta, úgy történt. A nevezett időben, a lehető legfinomabban s tisztában öltözve, elhajtott az udvarból s most sem volt egyetlen tekintete, sem gyermeke, — sem a leány számára. Midőn elment, Leny föllegezett, mintha kő esett volna le szívéből; majd ismét újabb nyugtalanság lepte meg, mely egyik helyről a másikra üzte s nagy fáradságába került, hogy legalább nyugodtnak lássék, midőn az ebédet Dorottyával és a többi emberekkel elkölte.

Délután, míg a kis fiu aludt, leült mellé s hosszasán olvasott a bibliából; aztán felállt a lakószobába ment és sokaig, mélyen elmerülve állt a puskák előtt. Arra az időre gondolt, mikor meg fiúnak nézték s olyan is volt. Ó vajha megtanulta volna akkor, hogyan kell a puskát kilőni, vagy a gyilkos golyót a csőből kivenni. De most már leány volt s nem merte meg sem érinteni a veszélyes szerszámokat.

Egyik óra a másik után telt el s az alkonyuló nap régen lesiklott Leny szülő-szigete mögött a végtelen tengerbe; a madarak pihenni tértek; néma csönd uralkodott erdőmezőn. Ismét eltelt néhány óra. — Jensen Keresztély még nem tert ily későn baba; gyűlölte a korcsmai életet s szerette a családiaságot. Leny be akarta várni jöttét, — nem akart agyba menni, mert tudni óhajtott: vidáman jön-e vissza... akkor a koczka eldobott s ő — boldog vőlegény. Boldog?... Természetesen!... miért nem? A meynaszony szép és gazdag, tekintélyes házból való s minthogy Mariának hívták, lakni kellett benne valaminek Jézus anyjának lelkéből. — Ha sötét arcczal jön vissza, úgy is el van vetve a koczka, hanem akkor baj történhetik, mert Jensen Keresztélynek sok ellensége — irigye volt, minthogy nem szeretett az emberekkel nagyon beereszkedni s ezért büszkének, kevélynek tartották.

— Talán az is. De az ily emberek retentők szoktak lenni haragiokban.

Amint ezt elgondolta, a kutyák rögtön ugatni kezdtek s egy kocsi gördült be az udvarba. Ő nekie kellett lennie, mert idegen látogatás már későn lett volna. Leny uralkodni akart magán, a mi végre sikerült is. Nyugodtabb lón; gyertyát vón kezébe s elébe ment gazdájának, hogy világítson neki szobájába. De midőn meglátta, elrémült. Arcza vörös és pöffedt volt... annyit ivott, amennyit nem szokott. Amellett zavartnak látszott s láthatólag kerülté Leny tekintetét.

Nehezen forgó nyelvvel kérdezte:

— Minden rendben van?

— Igen Uram — válaszolt Leny reszketve.

— Feküdjél le Leny, add ide a világot.

Leny odanyújtotta, Jensen egy darabig hiába tapogatózott utána és mielőtt a leány még eltávoztatott volna tőle, így szólott hozzá:

— Ez éjjel jól vigyázz. Én nem tudok, igen el vagyok törődve s mélyen fogok aludni. Jó éjszakát Leny!

— Jó éjszakát Uram!... Isten áldja meg!

Még olykor-olykor lehetett a házban egy egy zörejt hallani, a szolgálak dolgukat végezn

jártak a helyre rakcsészével azután hararajában a néha—henni terlátszott édenütt csakozott.

Egyeküdt úgy szemére. — ringett.

Nem az ablakbó sértetiesen az ablaktá úgy tünt f szanék.

Leny felhevült képzelte s nie kellene Müller Marazután a bizonyára leányt, és lett.

S így borban ker gyöngeség. mindössze ténhetik. E gondolt, hozt azt mondá

K
A vetésfo

Ere a felelet

1. A képezi, az törvényei é pota alapján jesithessük.

2. Az és a talaj t forgásra né számítandó lven és me

3. A istalótrágy jünk, hogy foszforsav) sek, b) h

időben alk és nitrogén mütrágya o a talaj fizil zására alk

4. Ez kapas növé a következe s ezutan, v tesnek, vag nek valam

5. A don intézer ményeknek rendelkezés sanál fontos tok (tboma)

FO

3 frt

jártak a padon, a szerszámokat s egyebeket helyre rakták. Az öreg Dorottya még néhány csészével és tányérral zörgött a konyhában, azután hallani lehetett, amint papucsban kamarájában csoszog. Végre minden elcsendesült, a néha-néha csaholni kezdő kutyák is pihegni tértek. Ember és állat a nyugalmat látszott élvezni s bármerre tekintett, mindenütt csak az éj hallgatag sötétjével találkozott.

Egyedül Lény volt még ébren. Lefeküdt ugyan, de nem akart alom jönni szemére. — Arcza lángolt, vére lazasan keringett.

Nem maradhatott az ágyban, felkelt s az ablakhoz ült, mely előtt egy fa ágai kísértetiesen mozogtak a szélben. Néha még az ablaktáblát is megkoppantották és ekkor úgy tűnt fel, mintha valami kísértet keze lat szának.

Lény nem tudott megszabadulni bortól felhevült gazdája képétől. Mindig maga előtt képzelte s úgy tetszett neki, mintha könyeznie kellene miatta. Most már gyűlölte azt a Müller Mariát, ki őt előbb magához édesgette, azután a bűn karjába dobta. — Jensen bizonyára ártatlan volt, mert szerette azt a leányt, és most látta, hogy reménye csalódás lett.

S így mennyire megbocsátható, hogy a borban keresett vigasztalást. Ez nem volt gyöngeség. Az ő ura nem gyöngé báb, talán mindössze botlás, mely a legjobbal is megförtémtethetik. Ezer melegséget tárt át javára s arra gondolt, hogy szegény elhunyt atyja egyszer azt mondta neki:

Vége köv.

KÖZGAZDASÁG.

A vetésforgó és trágyázás egymáshoz való viszonya.

Erre a kérdésre a következőkben lehet a feleletet megadni:

1. A trágyázásnak alapját a vetésforgó képezi, azon okból, hogy a növény táplálkozás törvényei értelmében és a talaj fizikai állapota alapján a nagy termés föltételeit teljesíthessük.

2. Az agrikultur-kémia feladata a növény és a talaj trágyaszükségletét az egész vetésforgóra nézve megállapítani s ezen alapon számítani ki, hogy milyen növény alá, milyen és mennyi trágyát használjunk.

3. A műtrágyát akár egyedül, akár az istállótrágya pótszerűül használjuk, arra ügyeljünk, hogy a) a fő tápanyagok (mész, káli, foszforsav) tekintetében a talaj gazdagítások, b) hogy ezen anyagok oly módon és időben alkalmaztassanak, hogy általuk a szén és nitrogén assimilálása elősegíthessék; c) a műtrágya oly módon alkalmaztassék, hogy az a talaj fizikai állapotát a növény táplálkozására alkalmasabbá tegye.

4. Ez okból a meszet legcélszerűbben kapás növények alá alkalmazzuk, melyekre a következő évben kalászos növényt vetünk s ezután, vagy még azon évben, közöttek vetésnek, vagy a harmadik évben főterménynek valamely hüvelyes növényt.

5. A foszfátokkal való trágyázás oly módon intézendő, hogy a pillangós virágú vete-ményeknek, a talaj teljes foszforsav készlete rendelkezésére álljon. A pillangósok trágyázásánál fontos, hogy a nehezen oldható foszfátok (tomas salak, csontliszt) 2 évi termésre

elegendő mennyiségben már az előző növény alá alkalmaztassanak, hogy a foszfát a nedvesség és a talaj megmivélése által lehetőleg elosztassék és a növények gyökereinek rendelkezésére álljon. A csillagfürt azonban a foszfátrágyát csak ritkán hálálja meg, mert gyökerei azt a talajból elő nem készített állapotban is feltárják és felveszik.

6. A legnagyobb óvatosságot igényli a kálisók alkalmazása a vetésforgóban. A káli nagyobb mértékben igénylő növényeknél még nem sikerült, a cukorrépat kivéve, megállapítani, hogy milyen alakban nyújtandók nekik legcélszerűbben a kálisók. Így azután még leginkább ajánlható azon eljárás, hogy a káli-növény előveteményét trágyázzuk bőségesen kálisókkal, hogy a reá következő elegendő mennyiségű és könnyen felvehető kálisó-letet találjon a talajban. Ez különösen a répa, burgonya és dobány termelésnél bír fontossággal. Sok kálitrágyát gazdálkodhatunk meg az által, ha állatainkkal melasszát és szeszmoslékot, melyek káliban bővelkednek, etetünk s a vizeletnek, melybe a takarmányból kivont káli legnagyobb része foglaltatik, gondját viseljük.

7. Az egyesített ásványi trágya, ennek nevezzük a káli foszfát trágyát, feltéve, hogy időről-időre mesztrágyáról gondoskodunk; igen fontos a pillangós virágú növényeknél, hogy a lehető legnagyobb termést és a lehető legnagyobb tisztaságú jövedelmet állítsuk elő, feltéve, hogy ebben az időjárás mostohasága nem gátol meg.

8. A káli és foszfátrágya együttes alkalmazása kalászosok alá, ha az előveteményt nitrogéngyűjtő növények képezték, biztosítja a termést és 20 évi tapasztalat szerint kifizeti magát. Chilisáléromra csak abban az esetben lesz szükség, ha a nitrogéngyűjtő pillangós növény nem adott jó termést s ennek következtében a kalászosok is gyengén állanak. Figyelemreméltó, hogy a kalászosok igen jól elbirják ártalom nélkül a sok kálisót is s így az utánuk következő érzékenyebb káli-növények alá célszerű az ezeket megelőző kalászosokat trágyázni kálival.

9. Kiváló fontossága a pillangós virágú növények mivélése; mint közöttek növényeket akár zöldtrágyául használjuk, akár föletetjük azokat. Mindenekelőtt ki kell nyomozni, hogy melyik pillangós virágú nitrogéngyűjtő növény diszlik legjobban földjeinken s ezeket, hogy jól és buján fejlődjenek, káli foszfát trágyával látjuk el s ekkor föltéve, hogy az időjárás nem volt kedvezőtlen, sikerülniök kell s ez képezi a modern gabonatermelés sarkpontját.

10. Az istállótrágya viszonya a vetésforgóhoz ugyanaz marad, mint a műtrágyák alkalmazása előtt; födolog, hogy azon növényeink alá alkalmazzuk, melyek azt legjobban meghálálják.

11. Az ásványi műtrágyák céltudatos alkalmazása által képesek leszünk a levegő nitrogén készletét fokozott mérvben kihasználni, a talaj nedvesség tartalmát növényeink számára konzerválni s azonfölül szaporítjuk földjeink humusztartalmát is.

12. A homokos vidéken működő gazda, ezen elvek szem előtt tartásával, képesítve lesz gabonája előállításai árát jelentékenyen alászállítani s így birtoka jövedelmezőségét fokozni.

Kívánatos volna, hogy gazdáink ezen elvek alkalmazásánál teendő s egyéb tapasztalataikat mások okulására közzéténnék.

Budapesti gabonátözsde.

Május 15.

készaruüzlet hivatalos árjegyzései a következők

Bursa	kifős	Ar 100 klg.		kifős	100 kilogramm	
		frtől	frtíg		frtől	frtíg
Bánsági ó	76	9.00	9.10	80	09.50	09.65
"	77	9.15	9.20	81	00.00	00.00
"	78	9.25	9.30	82	—	—
Tiszavidéki ó	79	9.40	9.45	—	9.35	9.65
"	76	9.00	9.05	80	—	00.00
"	77	9.10	9.15	81	00.00	00.00
Pestvidéki ó	78	9.15	09.20	82	9.45	10.55
"	79	9.25	9.30	—	—	00.00
"	79	8.85	8.90	80	—	—
Fehérmegyei ó	76	9.00	9.05	81	9.45	9.55
"	78	9.10	9.15	82	—	—
"	79	9.25	9.30	—	—	—
Bácskai ó	76	8.80	8.90	80	—	—
"	7	8.90	8.95	81	00.00	00.00
"	8	—	—	82	00.00	00.00
Bécs mag	7	—	—	—	—	—
"	7	—	—	80	—	—
"	79	—	—	81	—	—

	Min. hekt.-ben	Ar kilógram
Récs elsőrendű uj	70-72	7.20 7.35
" másodrendű "	—	7.05 7.20
Árpa takarmánynak "	60-62	6.15 6.35
" égetni való "	62-64	5.80 6.10
" serfözdei "	64-66	6.60 7.00
Zab — — — — uj	39-41	6.00 6.10
Tengeri bánsági — uj	—	4.40 4.55
" más nemű "	—	5.00 5.25
Repce bánsági	—	4.15 4.45

Sortóvásár.

Kőbányai sertéspiacz. Május 15. Magyar elsőrendű Öreg nehéz (paronkint 400 kgron felüli 46-47 kr. Közép (paronkint 300-340 klg. sulyban 46-47 kr. Fialat, nehéz (paronként 320 kilogrammon felüli sulyban) 49¹/₂-50 krig. Fialat közép (paronként 251-320 klg.) 49-49¹/₂ krig. Fialat könnyű paronkint 250 klgig terjedő sulyba. 49-50 kr. Szerbiai: nehéz (paronkint 260 klg felüli sulyban) 48-48¹/₂ krajczárig. közép paronkint 240-260 kilogramm sulyban) 46¹/₂-47 krajczárig. Könnyű (paronkint 240 klgamig terjedő sulyban) 47¹/₂-48 krajczárig

Sertéslétszám: 1899. évi május 12-én volt készlet 42,584 darab, 1899 május hónap 14-én felhajtott 1371 drb, 1899 május hónap 14-ik napján elszállított 619 drb. 1899 május hó 12-ik napjára maradt készletben 43,336 darab. — A hizott sertés üzlet irányzata változatlan.

Nyilt-tér.

A FERENCZ JÓZSEF keserü-viz világszerte ismert jó hírnevét kitünő minőségének köszönheti, minek következtében a földgömb minden részén, még a kisebb helyeken is, most már található és árusítva lesz. A Ferencz József keserü vizből mint rendszeres adag egy boros pohárral reggel éhgyomorra véve elég-séges.

Foulard-selyem 65 krtól

3 frt 35 krig méterenként legujabb mintázat s színekben,

2

valamint fekete, fehér és színes Henneberg-selyem. 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként — sima, csikos kockázott, mintázott és damaszt stb. (mintegy 240 különböző fajta és 2000 különböző szín s árnyalatban stb.)

Ruhák s blousokra a gyárból! Privát-fogyasztóknak postabór-, vámmentesen s házhoz szállítva.

Minták postafordultával.

Magyar levelezés.

Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó.

Henneberg G. selyemgyári, Zürichben

(cs. és kir. udvari szállító).

